

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝΕΤΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ (της Χριστίνας Πάντζου)

✘ Ο χώρος της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας γνωρίζει μεγάλη κινητικότητα, ιδίως μετά τις πρώτες προσπάθειες θεσμοθέτησής της και την αναγόρευσή της σε καίριο παράγοντα για την παραγωγική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανασυγκρότηση της χώρας.

Όσο πληθαίνουν τα σχετικά εγχειρήματα στην Ελλάδα της κρίσης, άλλο τόσο γίνονται εμφανείς η απουσία επικοινωνίας και δικτύωσης μεταξύ τους όσο και η διαμόρφωση ενός διακριτού πόλου Κ.Α.Ο που να είναι αυτόνομος και αντιπροσωπευτικός.

Τρεις εκπρόσωποι πρωτοβουλιών που προσεγγίζουν την κοινωνική οικονομία μέσα από διαφορετικές θεωρητικές και πρακτικές θέσεις παρουσιάζουν στην «Εφ.Συν.» τις απόψεις και επιδιώξεις τους και το πώς μέσα από συναντήσεις, φόρουμ και συνέδρια επιχειρούν να διαμορφώσουν μια πλατφόρμα συνεργασίας, δικτύωσης, εκπροσώπησης ή και οριοθέτησης του χώρου.

Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα αποτελεί λύση, όταν βασίζεται σε αρχές και αξίες

✘ **Του Νίκου Χρυσόγελου***

140.000.000 Ευρωπαίοι πολίτες είναι σήμερα μέλη συνεταιρισμών, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Cooperatives Europe.

Οι συνεταιρισμοί και οι κοινωνικές επιχειρήσεις προσφέρουν ποιοτική απασχόληση σε περισσότερους από 4.700.000 πολίτες.

Εχουν ετήσιο τζίρο 1.005 δισ. ευρώ, μεγαλύτερο από το άθροισμα του ΑΕΠ Φινλανδίας, Δανίας, Νορβηγίας και Σουηδίας.

Η ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στην Ελλάδα, ενώ η κρίση θα έπρεπε να συμβάλλει στην άνθησή της.

Κεντρικό πρόβλημα παραμένει, κατά την άποψή μου, η έλλειψη μιας ισχυρής κουλτούρας σοβαρής αυτο-οργάνωσης κι αναζήτησης λύσεων από τα κάτω και η εναπόθεση της ελπίδας στο κράτος ή σε κάποιον σωτήρα (κομματικό ή άλλον).

Βασικό πρόβλημα παραμένει, επίσης, η απαξίωση της συνεργατικής οικονομίας στην Ελλάδα λόγω αποτυχημένων παραδειγμάτων του παρελθόντος.

Στη συνείδηση των πολιτών έχει ταυτιστεί, λανθασμένα, η αποτυχία του συγκεκριμένου πλαισίου ανάπτυξης των παλιών συνεταιρισμών (πελατειακές σχέσεις, κομματισμός, σκάνδαλα, διαφθορά) με αποτυχία του ίδιου του συνεργατικού μοντέλου.

Η αποτυχία του παρελθόντος οφειλόταν στην απουσία κουλτούρας συνεργασίας, οργάνωσης, δημοκρατικού ελέγχου, αξιολόγησης, οικοδόμησης των θεσμών της συνεργατικής οικονομίας από τα κάτω, ανεξάρτητα από το κράτος και τα ιδιοτελή συμφέροντα.

Απουσίαζαν δηλαδή αξίες, αρχές, κοινές θέσεις που θα απέτρεπαν ή θα αντιμετώπιζαν φαινόμενα που οδήγησαν στην απαξίωση.

Εχοντας διδαχθεί από τα λάθη του παρελθόντος, τόσο ο «Ανεμος Ανανέωσης» όσο κι ένα σύνολο φορέων που συμμετέχουν στο Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, επιδιώκουμε την ανάπτυξη του χώρου σε μια σύγχρονη βάση, απαλλαγμένου από παθογένειες και καταστάσεις του παρελθόντος.

Ο θεσμός του Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας είναι μια πλατφόρμα συνεργασίας για την προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη βάση αξιών, αρχών και κοινών οπτικών που συμφωνούμε και (αυτο)δεσμευόμαστε να τηρούμε.

Το 2014 και το 2015 οργανώθηκε στην Αθήνα το συνέδριο-φόρουμ διαλόγου, ανταλλαγής εμπειριών και πληροφοριών, διάδοσης καλών πρακτικών, δικτύωσης και συνεργασίας αλλά και διαμόρφωσης ενός πλαισίου συνεργασιών.

Οι Διακηρύξεις του Φόρουμ 2014 και 2015 έθεσαν τα προβλήματα, διατύπωσαν προτάσεις, διαμόρφωσαν ένα πλαίσιο συνεργασίας και ώθησαν στη διατύπωση, μέσα από μια ανοιχτή και δημόσια διαβούλευση, ενός Κώδικα Δεοντολογίας για Κοινωνικές Επιχειρήσεις που περιγράφει και δεσμεύει σε αρχές, αξίες και κοινές οπτικές.

Το κεντρικό φόρουμ κάθε Νοέμβρη συνοδεύεται πλέον από περιφερειακά φόρουμ, οργανωμένα με δημοκρατικό και συνεργατικό τρόπο και με ενεργό συμμετοχή τοπικών φορέων.

Το πρώτο μέσα στο 2016 πραγματοποιήθηκε στην Καρδίτσα, 19 και 20 Μαρτίου. Εκεί ολοκληρώθηκε η 3μηνη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης για τον Κώδικα Δεοντολογίας και ξεκίνησε η διαδικασία υπογραφής και τήρησής του.

Το δεύτερο περιφερειακό φόρουμ διοργανώνεται, 12 Μαΐου, στη Θεσσαλονίκη, ενώ το 3ο στην Κοζάνη, 11 και 12 Ιουνίου.

Ενας σημαντικός στόχος όλης αυτής της γόνιμης συνεργασίας είναι η δικτύωση και η διαμόρφωση από τον ίδιο τον χώρο ενός υποστηρικτικού οικοσυστήματος από τα κάτω και θα περιλαμβάνει συμβουλευτική υποστήριξη, εκπαίδευση, δικτύωση, έλεγχο της αξιοπιστίας καθώς και κατάλληλα χρηματοοικονομικά εργαλεία για όλες τις μορφές επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας.

[Ανεμος Ανανέωσης](#) – [Φόρουμ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας](#)

*προέδρου της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης «Ανεμος Ανανέωσης»

~~~~~

Αυτοδιαχείριση και άμεση δημοκρατία παντού

Οι προοπτικές που δημιουργεί το διήμερο για την άμεση δημοκρατία και την αυτοδιαχείριση

✘ Του Μάκη Σταύρου*

Στις 21 και 22 Μαΐου θα πραγματοποιηθεί στη Νομική Σχολή της Αθήνας ένα διήμερο αφιερωμένο στην άμεση δημοκρατία και την αυτοδιαχείριση.

Με τις εργασίες του διήμερου πιστεύω ότι θα γίνει φανερή η επιτακτική ανάγκη εφαρμογής της άμεσης δημοκρατίας και της αυτοδιαχείρισης, προκειμένου να ξεπεραστούν τα αδιέξοδα που βιώνει σήμερα η κοινωνία.

Γιατί όπως έχει επισημάνει στην πρόταση πλαισίου αρχών η ανοιχτή επιτροπή για την προετοιμασία του διήμερου:

«Οι απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης για το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας προήλθαν από το κυρίαρχο πολιτικό-οικονομικό σύστημα, που αν και αποκαλείται δημοκρατικό, εν τούτοις είναι ολιγαρχικό, αφού μία πολιτική ελίτ νομοθετεί προς όφελος των ολίγων ισχυρών, τραπεζών, επιχειρηματιών, κεφαλαιοκρατών και ΜΜΕ. Αυτό το σύστημα έχει αποτύχει, αλλά δεν έχει καταρρεύσει και είναι εμφανής η ριζική αλλαγή του. Μια αλλαγή που θα αγκαλιάσει όλους τους κοινωνικούς τομείς: οικονομική διαχείριση, κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς, αξιακό σύστημα και ιδεολογία. Τίθεται λοιπόν σαφώς το ζήτημα ενός άλλου δρόμου, του δρόμου της αυτοδιαχείρισης και της άμεσης δημοκρατίας».

Για την επιτυχία αυτού του στόχου είναι αναγκαία η δημιουργία ενός νέου κοινωνικού κινήματος που θα φέρει την αυτοδιαχείριση και την άμεση δημοκρατία παντού: στους πολιτικούς θεσμούς, στα εργοστάσια και τις επιχειρήσεις, στους δήμους, στις γειτονιές, στα πανεπιστήμια, στα νοσοκομεία, στα ΜΜΕ, γενικότερα σε όλη την κοινωνία.

Ενός κινήματος που θα καταστήσει σαφές ότι τον πρωταρχικό και αποφασιστικό ρόλο στη διαχείριση των υποθέσεων της κοινωνίας

θα έχουν πλέον οι εργαζόμενοι και γενικότερα οι πολίτες και όχι οι επιχειρηματίες με τα κόμματα και τις διάφορες παραφυάδες τους.

Γιατί οι εργαζόμενοι είναι αυτοί που παράγουν και τον υλικό, κοινωνικό, πνευματικό και πολιτιστικό πλούτο και επομένως είναι οι μόνοι υπεύθυνοι και κατάλληλοι να αποφασίσουν οι ίδιοι για τη διαχείρισή του.

Μόνο με τον τρόπο αυτό μπορεί να αποκατασταθεί η «φυσιολογική» λειτουργία της κοινωνίας και να ανατραπεί η σημερινή παραφροσύνη, δηλαδή άλλοι να παράγουν τον πλούτο και άλλοι να αποφασίζουν για τη διαχείρισή του.

Μια κατάσταση που οδηγεί στα σημερινά δεινά και αδιέξοδα.

Το κίνημα αυτό θα είναι διακριτό και ορατό σε κάθε τομέα της κοινωνίας: στους χώρους όπου οι πολίτες εργάζονται, σπουδάζουν, αθλούνται και ψυχαγωγούνται, όπως και στους κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς (συνδικαλιστικές οργανώσεις, τοπική αυτοδιοίκηση και κεντρική διοίκηση) και θα παράγει έναν νέο πολιτικό πολιτισμό.

Γιατί παντού θα είναι ορατή η καθοριστική δύναμη της ανοιχτής συνέλευσης, παντού θα είναι ορατή η δύναμη της γνώμης και της αποφασιστικής συμμετοχής του κάθε πολίτη.

Και από τις εργασίες του διήμερου θα φανεί ότι δεν είναι μόνο αναγκαίο αλλά και εφικτό.

*μέλους της ανοιχτής οργανωτικής επιτροπής

stavroumakis@gmail.com

~~~~~

Ανοιχτό Συνέδριο για την Κοινωνική Οικονομία

Χωρίς κοινωνία και κοινωνικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική οικονομία

✘ **Του Δημήτρη Μιχαηλίδη***

Εκπροσωπούμε ομοσπονδίες εθελοντικών οργανώσεων αλλά και κοινωνικών επιχειρήσεων που ασχολούνται επαγγελματικά με ζητήματα όπως η κοινωνική φροντίδα, ο πολιτισμός, το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η κοινωνική επιχειρηματικότητα κ.λπ.

Αποφασίσαμε να οργανωθεί ένα εθνικό συνέδριο για να φέρει κοντά τους φορείς αυτούς με σκοπό την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου.

Αλλά και για τη δημιουργία πανελλήνιας πλατφόρμας κοινωνικής οικονομίας σε ρόλο κοινωνικού εταίρου.

Μέχρι τώρα, στο πλαίσιο της διαδικασίας που ξεκίνησε από το 2015, έχουν γίνει μια σειρά από προσυνεδριακές ημερίδες σε όλη την Ελλάδα (Αθήνα, Αίγιο, Λάρισα, Καλαμάτα, Πάτρα, Ηγουμενίτσα, Θεσσαλονίκη, Τρίκαλα, Χανιά, Ηράκλειο).

Οι βάσεις του συνεδρίου μας είναι η όσο το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή των οργανωμένων φορέων της κοινωνικής οικονομίας και του εθελοντισμού.

Η διαδικασία αυτή έχει συγκροτήσει έναν ευρύ αριθμό θεματικών επιτροπών για τα θέματα της κοινωνικής οικονομίας που συνεχώς εμπλουτίζεται.

Το συνέδριο αποτελεί το ξεκίνημα μιας διαδικασίας οργάνωσης κοινωνίας πολιτών η οποία έχει καθυστερήσει για αρκετές δεκαετίες.

Η έλλειψη αυτή μας οδήγησε να προβούμε στη διαδικασία αυτή που σκοπό έχει να αρθρώσει όλες τις κοινωνικές ανάγκες που προέρχονται από τη βάση, τις κοινότητες, και τις οποίες η πολιτεία αντιμετωπίζει με μη συνεκτικό τρόπο.

Επισημαίνουμε ότι η αναγκαιότητα οργάνωσης αυτού του χώρου είναι στρατηγικής σημασίας και για την ίδια την πολιτεία, η

οποία αντιμετωπίζει βασικά προβλήματα κοινωνικής βιωσιμότητας και μεγάλης κοινωνικής κρίσης.

Η αυτο-οργάνωση της κοινωνικής οικονομίας θα πρέπει να γίνει υπόθεση της κοινωνίας πολιτών με σκοπό την ενίσχυση της εργασίας για τη δημιουργία τοπικού εισοδήματος, για την παραγωγική ανασυγκρότηση των κοινοτήτων της χώρας.

Σε αυτή τη διαδικασία καλούμε όσο το δυνατόν περισσότερες εθελοντικές οργανώσεις, τους συλλόγους, τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, τα ιδρύματα, τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και πάσης φύσεως συνεταιρισμούς (αγροτικούς, αστικούς, καταναλωτικούς κ.λπ.).

Φυσικά οι ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ και ο ιδιωτικός τομέας θέλουμε να είναι υποστηρικτές και συμπράττοντες εταίροι του συνεδρίου στο πλαίσιο της κοινωνικής αμοιβαιότητας.

Το συνέδριο χρησιμοποιεί ιδίους πόρους των φορέων που το συγκροτούν, γι' αυτό και θα θέλαμε να καλέσουμε και από αυτό το βήμα οργανισμούς που βρίσκονται στον χώρο να συνδράμουν την προσπάθειά μας.

Φορείς που συμμετέχουν:

- Πανελλήνια Ένωση Συμπράξεων Κοινωνικής Οικονομίας (ΠΕΣΚΟ),
- Πανελλήνιο Παρατηρητήριο Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών και τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια,
- Ελληνική Ομοσπονδία Ομίλων, Συλλόγων και Κέντρων UNESCO,
- Δίκτυο ΜΚΟ Θεσσαλίας,
- Ομοσπονδία Εθελοντικών Οργανώσεων Ελλάδος,
- Πανελλήνια Ομοσπονδία ΚΟΙΣΠΕ,
- Περιφερειακός Μηχανισμός ΚΟΙΝΣΕΠ ΑΤΙΚΗΣ,
- ΙΝΚΑ – Γενική Ομοσπονδία Καταναλωτών Ελλάδος.

synedriokalo.gr – peskonet@gmail.com

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 8813760 & 211 7057627

*δημοσιογράφου «ΑΓΡΟΝΕΑ»

Πηγή/φωτογραφίες: [Η Εφημερίδα των Συντακτών, efsyn.gr](http://www.efsyn.gr)